

Socialudvalget
L 85 – svar på spm. 11
Offentligt

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

MODTAGET

- 5 JAN. 2005

1415

Folketingets Socialudvalg

Den Centrale Indlevering

j.nr. 210-18

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 30. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – familie- og forbrugerministerens svar på spørgsmål nr. 11 (L 85 – bilag 7).

Spørgsmål nr. 11:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. november 2004 fra Det Kommunale Kartel om undersøgelse om private leverandører og frit valg på børnepasningsområdet, jf. L 85 bilag 3.”

Svar:

Det Kommunale Kartel har i samarbejde med PMF, BUPL og FOA gennemført en undersøgelse af fagfolkernes erfaringer med frit valg på børnepasningsområdet. I undersøgelsen er der særligt fem punkter, som retter sig mod lovforslaget om private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet.

1. Ingen tro på marked for nye private institutioner

I undersøgelsen fremhæves det, at 8 ud af 10 ledere af pladsanvisninger ikke tror på, at privatinstitutioner vil blive udbredt og at baggrunden for denne vurdering er, at de eksisterende rammer for de kommunale institutioner er så decentraliseret og varieret, at de private ikke vil kunne bidrage med noget nyt inden for de samme økonomiske rammer som de kommunale.

Svar:

Overordnet synes jeg, at man kan sætte spørgsmålstegn ved undersøgelsens repræsentativitet, idet kun medarbejdere i 10 kommuner er blevet interviewet. Det vil sige, at pladsanvisere, leder af dagplejen og institutionsledere i 261 kommuner ikke er blevet interviewet.

Derudover synes jeg, at det er svært at sige på forhånd, hvor udbredt privatinstitutionerne bliver. Og hvis antagelsen fra pladsanviserne holder stik, har jeg endnu sværere ved at forstå, at der er så stor modstand mod dette lovforslag. Samtidig synes jeg nok, at det er udtryk for kommunal vanetænkning, at tingene ikke kan gøres anderledes end ”vi plejer”. Jeg mener, at muligheden skal være til stede for private leverandører at oprette en privatinstitution som alternativ til de eksisterende dagtilbud. Dette er med til at sikre et større udbud, som forældrene frit kan vælge imellem.

Det er rigtigt, at dagtilbudsområdet allerede i dag er kendetegnet ved høj grad af variation, men jeg er sikker på, at det kan blive endnu mere varieret. Det skal være muligt for fx forældre at etablere en vuggestue eller virksomheder at oprette en virksomhedsbørnehave. Hvilket de får mulighed for med dette lovforslag, da de ikke er afhængige af en aftale med kommunen. Kommunen skal godkende dem, hvis de lever op til godkendelseskriterierne.

Med privatinstitutionerne kan der skabes konkurrence på området. Og det synes jeg ikke, der er noget forkert i. Privatinstitutionerne er et alternativ – og må forsøge at tiltrække forældrene. Det tror jeg kan medvirke til at få udviklet dagtilbudsområdet.

2. Ingen opstartere af private institutioner

16 ud af 20 institutionsledere ønsker ikke selv at oprette en privatinstitution. De har tilstrækkelig frihed og vil ikke undvære det tætte samarbejde mellem de eksisterende institutioner.

Svar:

Det fremgår ikke af undersøgelsen, hvilke institutionsledere man har talt med. Men jeg har allerede fået flere henvendelser fra institutioner, som viser interesse for muligheden for at oprette sig som privatinstitution.

Der er heller ikke noget i lovforslaget, der hindrer et samarbejde mellem forskellige institutioner – fx i forhold til erfaringsudveksling.

3. Pasningsgaranti og pressionsmuligheder

I undersøgelsen angives det, at i de kommuner, hvor der er en stor andel af selvejende institutioner, er der fare for, at pasningsgarantien ryger, hvis de selvejende vælger at blive private, fordi kommunen mister sin anvisningsret. Samtidig angives det i undersøgelsen, at det fremsatte lovforslag i højere grad ligestiller privatinstitutioner med selvejende, hvad angår administrationstilskud, så overgangen fra den ene type til den anden lettes. Og at de selvejende institutioner dermed vil få en styrket forhandlingsposition over for kommunerne, da de kan "true" med at blive private institutioner.

Svar:

Jeg synes ikke, at der er noget forkert i at give de selvejende dagsinstitutioner mulighed for at oprette sig som privatinstitutioner, tværtimod. Hvis det er det, de ønsker, skal de have muligheden.

I de tilfælde, hvor de selvejende daginstitutioner vælger at overgå til at være privatinstitutioner, må kommunen tilpasse kapaciteten. Ligesom de skal gøre i dag, hvis der pludselig bliver født færre børn, hvis familier flytter fra kommunen eller hvis forældre vælger at ansætte en privat børnepasser i stedet for at benytte et kommunalt tilbud. Der er derfor ikke tale om nogen grundlæggende ændring af kommunernes styringsmuligheder, og det vil derfor også være muligt for kommunerne at opretholde en pasningsgaranti.

I undersøgelsen anføres det også af pladsanviserne, at kommunerne ikke har problemer med at styre kapaciteten i forbindelse med frit valg over kommunegrænsen. Jeg har derfor tiltro til, at kommunerne også vil kunne varetage opgaven på en tilfredsstillende måde i forhold til privatinstitutionerne.

4. Luksusinstitutioner og institutioner med ekstreme værdisæt

I undersøgelsen angives det, at fem af de adspurgte pladsanvisere forventer, at der vil komme institutioner, der bygger på religiøse værdisæt, dog kun i tætbefolkede områder med tilstrækkeligt befolkningsunderlag. Flertallet af de adspurgte institutionsledere forventer, at der vil komme enkelte "luxusinstitutioner" i de mest velstillede områder.

Svar:

Der er i lovforslaget taget højde for den bekymring, der måtte være i forhold til, at religiøse bevægelser vil oprette og drive privatinstitutioner. Privatinstitutioner skal ligesom andre dagtilbud være omfattet af formålsbestemmelsen og reglerne om pædagogiske læreplaner.

Privatinstitutioner får netop ikke mulighed for at modarbejde integration, idet formålsbestemmelsen er udbygget med en bestemmelse om, at integration, samhørighed og demokrati skal være elementer i dagtilbud i Danmark.

Alle børn skal, uanset dagtilbudstype, integreres i det danske samfund og de skal få et kendskab til grundlæggende danske værdier og rettigheder. Det er desuden et krav, at der skal tales dansk i alle dagtilbud med mindre kommunen skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget ikke er dansk.

Kommunen skal desuden løbende føre tilsyn med, at institutionen overholder de centralt fastsatte regler, herunder pædagogiske læreplaner og sprogstimulering efter folkeskoleloven.

Med hensyn til luksusinstitutioner synes de fleste forældre allerede i dag, at de betaler rigelig for at få deres barn passet. Det kan dog godt være, at nogle forældre prioriterer til fordel for en bedre normering eller bedre fysiske rammer for sit barn. Jeg synes, at alle forældre skal have mulighed for dette valg eller fravalg. Desuden gælder regler om søskende- og fripladstilbud også i privatinstitutionerne.

5. Ingen tro på at private deltager ligeså aktivt i pædagogisk samarbejde

En ud af ti ledere af pladsanvisning og daginstitutioner forventer, at private institutioner vil være lige så gode til samarbejdet mellem skole, SFO, forvaltning og institution omkring det enkelte barn og det pædagogiske udviklingsarbejde som en kommunal institution. De fleste tror, at samarbejdet vil lide skade.

Svar:

Kommunerne bliver nødt til at se sig selv lidt mere som myndighed og lidt mindre som driftsherre. Samarbejde kræver – som ordet antyder – en indsats fra flere parter. Både privatinstitutionerne, kommunale tilbud og kommuners forvaltning må være indstillet på at samarbejde om indsatsen i forhold til børnene. Det er af hensyn til dem, et samarbejde er vigtigt.

Privatinstitutioner, som lever op til godkendelseskravene, kan være lige så gode som andre til at indgå i et samspil med det omkringliggende samfund, her-

under skole, SFO mv. Kommunerne skal jo endvidere i deres godkendelse af privatinstitutionerne stille de samme krav til privatinstitutionerne, som de stiller til egne institutioner.

Jeg kan slet ikke forstå den holdning om, at privatinstitutioner totalt vil ødelægge det danske dagtilbudsområde, samarbejdet m.v. Som det fremgår, har jeg en noget mere positiv tilgang til det og tiltro til, at privatinstitutionerne vil gøre rigtig meget for at være et attraktivt alternativ til det etablerede system. Ligesom jeg har tiltro til, at forældre vil have mindst lige så mange krav og forventninger til de private tilbud som til de offentlige.

Henriette Kjær

Kirsten á Rogvi